

חיסול טבטבאי: לחיזבאללה אין אינטרס להסלמה, אך יתקשה להבליג

written by אלי קלוטשטיין | 23.11.2025

היית'ם עלי טבטבאי, רמטכ"ל חיזבאללה שישראל חיסלה היום, היה מהדמויות הוותיקות האחרונות במערך הצבאי של ארגון הטרור השיעי. הוא היה מאלה שסייעו מאוד ותרמו מניסיונם לשיקום הארגון אחרי הפסקת האש, שהחלה השבוע לפני שנה בדיוק. בצה"ל סימנו אותו כאחד הגורמים המרכזיים לשיקום הארגון בשנה האחרונה, וייתכן מאוד שהארגון היה עוד יותר מתקשה להתאושש בלעדיו. מלבדו נותרה כעת רק דמות אחת בשיעור קומה כזה בחיזבאללה, מוחמד חידר, איש מועצת הג'יהאד שלא חוסל במלחמה וצפוי כנראה ליטול תפקיד מרכזי יותר.

טבטבאי, שניצל בעבר מכמה ניסיונות חיסול, נכנס לנעליו של ראש מערך המבצעים הקודם, אברהם עקיל, שחוסל במבצע "חצי הצפון". בפועל תפקד כרמטכ"ל הארגון [?] תואר שעבר לעקיל מפואד שוכר, אך מאז הפסקת האש נותר בידיו של טבטבאי.

הייחודיות שלו היא בהיותו איש הגווארדיה הוותיקה, מהאחרונים שעוד ידעו לחבר בין ההנהגה לשטח והחזיק בקשר ישיר ללוחמים [?] בניגוד למנהיג הארגון, נעים קאסם, למשל, שאינו נחשב למנהיג כריזמטי או מחובר למערכי הארגון כמו קודמו, חסן נסראללה.

בין היתר, הרמטכ"ל המחוסל החזיק בניסיון מבצעי רב עוד מימי מלחמת האזרחים בסוריה, שבה שימש בתפקיד של מפקד המבצעים מטעם חיזבאללה בשירות הנשיא בשאר אלאסד. הוא גם היה עתיר בידע על אופן בנייה של ארגון טרור בשל מעורבותו בסיוע לחות'ים בתימן. כמו כן, הוא הכיר מקרוב את תוכניות התקיפה של חיזבאללה בקרבת הגבול, שכן בין היתר היה ממקימי תא הטרור של חיזבאללה בגבול הגולן ("תיק הגולן"), ובהמשך שימש מפקד יחידת רדואן והאחראי על תוכנית הפלישה לגליל.

היבט נוסף של פעילות טבטבאי הוא קשריו לאיראן. כבן לאב ממוצא איראני, הוא שימש בתפקידים ובצמתים שבהם עמד בקשר עם גורמים במשמרות המהפכה ובאיראן. כך למשל, בתפקידו בתימן בוודאי נחשף לגורמים איראניים רבים, שסייעו לארגון התימני להקים את מערכי הלחימה והטרור שלו. גם בחיסולו של בכיר "תיק הגולן" ג'יהאד מורניה ב-2015 (הבן של עימאד מורניה, גם הוא ממפקדי הארגון בעבר) [?] חיסול שלפי הטענה גם טבטבאי היה נוכח בקרבתו, וייתכן שאף כוון אליו [?] נהרגו קצינים איראנים. ידוע לנו גם על המעורבות האיראנית בשיקום חיזבאללה מאז הפסקת האש וחיסול בכיריו. ניסיונו והוותק של טבטבאי, יחד עם קשריו מהעבר והעובדה שרוב דרג הפיקוד של חיזבאללה כיום אינו מגיע מהקבוצה המייסדת, סימנו אותו כמועמד בולט להמשך הקשר עם האיראנים [?] וחסרונו בתחום זה יורגש.

אגב, זו גם מכה לתוכנית "טבעת האש" האיראנית, משום שטבטבאי הכיר היטב את החות'ים

והיה יכול לתאם איתם מתקפה מתואמת על ישראל. כעת, עם מותו, יידרשו שני הארגונים לבסס את הקשרים באמצעים נוספים.

מדוע חוסל טבטבאי כעת? יש לכך כמה סיבות. ראשית, בצה"ל סימנו אותו כאחת הדמויות העיקריות שכאמור הניעו את תהליך השיקום של חיזבאללה בשנה האחרונה, והפגיעה בו תוכל לסייע להאט, לשבש או אולי אפילו לקטוע את התהליך הזה. שנית, הרמטכ"ל המחוסל היה אחד המפקדים הניציים יותר בארגון הלבנוני, ולדברי צה"ל הוא תכנן כמה מתווי טרור נגד ישראל מאז הפסקת האש. בפרט, בשבועות האחרונים הוא היה מאלה שדחפו להסלמה מול ישראל לאור המשך התקיפות של ישראל על מערכי הארגון, מאגרי הנשק והפעילים בדרום לבנון.

יש לחיסול גם איתות רחב יותר למדינות האזור כולו, לחיזבאללה ואפילו לחמאס. בזמן שבו ארגון הטרור העזתי מביט על הצלחת חיזבאללה בשיקום מערכיו, החיסול מהווה הצהרת כוונות נוספת של ישראל שלפיה לא תעמוד מנגד אם אויביה יתחמשו וימשיכו לתכנן לפגוע בה. זה מסר שייקלט לא רק בעזה, אלא גם בסוריה ובטהרן. יש בכך גם מסר לאמריקנים, שמבהיר כי ישראל לא תקנה את הפסקת האש במחיר סיכון ביטחונה. לא עוד.

היבט מעניין של התקיפה הוא העובדה שצה"ל "העז" לתקוף בביירות, לראשונה זה חודשים ארוכים ואחת הפעמים הבודדות מתום הפסקת האש. לכאורה זו אמורה להיות סטירת לחי בפרצופה של הממשלה הלבנונית, ואף הפרה של הסכם הפסקת האש, אך לא בטוח שבבירה הלבנונית יזילו דמעה על החיסול. ההודעה המאופקת יחסית של ראש ממשלת לבנון נואף סלאם אחרי התקיפה היא אולי הוכחה לכך שהקבינט בביירות יסתדר היטב בלי אחת הדמויות המבצעיות הבולטות של חיזבאללה. ייתכן שזה גם ידחוף עוד יותר את הממשלה בביירות להתחיל להניע תהליך משמעותי של פירוק הארגון מנשקו [1] תהליך שנתקע עד כה, ובגינו ספגה הממשלה בביירות ביקורת רבה מארה"ב, ישראל ומדינות נוספות.

החיסול הוא גם תגובה מתבקשת של ישראל להמשך ההפרות של חיזבאללה. בעוד שניתן היה לבחור מדרג של פעולות נגד ארגון הטרור, בעוצמות משתנות, דווקא חיסול של מפקד הארגון היא מסר תוקפני שישראל אינה נבהלת ואינה נרתעת מללכת על המהלך הכי משמעותי שביכולתה להוציא לפועל.

במבט צופה פני עתיד, סביר להניח שלא יהיה קל לחיזבאללה להתאושש מהמכה הזאת, מבחינה מבצעית ומורלית גם יחד. אחרי שנה של הפסקה, ישראל הוכיחה שהיא יודעת לסגור מעגל במהירות ולהגיע גם למפקדים הכי בכירים של הארגון, אחרי שבמהלך החודשים האחרונים היא "הסתפקה" בדרג זוטר. אם היו בחיזבאללה מי שברחו לשכוח את היכולות הישראליות במבצעי הזימוניות ומכשירי הקשר או כיצד צה"ל חיסל את כל מפקדיו הבכירים של ארגון הטרור, הרי שעכשיו החשש לחייהם יחזור בגדול.

גם תדמיתית זו מכה לחיזבאללה. אחרי שנעים קאסם הצהיר כי ההבלגה היא טקטיקה מכוונת שהוא נוקט מול ישראל במטרה לאסוף את כוחו, וזאת למרות כל התקיפות של צה"ל בחודשים

האחרונים, ייתכן שכעת הוא כבר לא יוכל לשמור על זכות השתיקה. כבר קודם לכן דווח על תסיסה בדרגי השטח, על תסכול הולך וגדל כתוצאה מחוסר האונים מול ישראל, וטבטבאי היה כנראה אחת הדמויות בהנהגה שדרשו לשנות האסטרטגיה של חיזבאללה ולהגיב בעוצמה מול צה"ל. ייתכן שהמהלומה לכבודו של הארגון תהיה כבר משהו שהוא לא יוכל לשאת עוד בשתיקה.

עוד קודם לחיסול שידר חיזבאללה בכמה אמירות שסבלנותו מגיעה לקיצה, ורק לפני עשרה ימים הצהיר קאסם ש"התוקפנות הנוכחית לא תוכל להימשך. לכל דבר יש גבול". באזור התקיפה בדאחיה הצהיר הערב אחד מבכירי חיזבאללה כי "התקיפה חצתה קו אדום חדש", אף שסירב להתחייב אם ארגון הטרור יגיב וכיצד.

מצד שני, כדי לפגוע בעוצמה בישראל יצטרך כעת חיזבאללה להסתמך על מפקדים רבים שניסיונם בשטח ובפיקוד אינו גדול כמו טבטבאי, ולהוציא לפועל מתקפה ללא הרמטכ"ל שלו בשנה האחרונה. החשש מתגובת ישראל גם יגביל אותו, וממילא הסלמה לא צפויה לשרת אותו. בראיית חיזבאללה, הידרדרות ללוחמה כוללת מול ישראל רק תספק תירוץ לצה"ל להיכנס בעוצמה רבה יותר ללבנון, גם בקרקע וגם בתקיפות באזורים רחוקים יותר מהגבול, ואף תשחק מולו בזירה הפנים לבנונית. לא מופרך להניח שהיא תשמש בידי אויביו הפוליטיים כסיבה נוספת לכך שיש לפרקו מנשקו, ופעילות צה"ל תגדע את הישגיו בתחום השיקום ותמנע ממנו להמשיך בתהליך בקצב שאליו הורגל בשנה האחרונה.

בשל כל הסיבות האלה, סביר מאוד להניח שחיזבאללה לא יבחר להסלים את המצב באמצעות ירי של רקטות וטילים לעורף הישראלי, למשל. מה גם, שבמילא ישראל שיפרה את מערך ההגנה שלה נגד רקטות וכטב"מים בשנה האחרונה באמצעות הצבת מערכות ליזר ליירוט בגבולות, ויעילות המתקפה הזאת אינה גדולה כבעבר. מכיוון שלארגון אין כבר מערכים נרחבים באזור הגבול כמו לפני המלחמה, מוכנותו להוציא פיגוע חדירה לשטח הארץ מוגבלת גם היא.

לפיכך, בעוד שלא סביר שחיזבאללה ירשה לעצמו לא להגיב כלל על המתקפה, הגיוני שהוא ינסה להעביר אותה למישור אחר – כמו למשל, פיגועים בחו"ל נגד מטרות ישראליות או חטיפה של גורמים ישראלים באירופה. יש לפעולות כאלה סיכויי הצלחה גבוהים יותר, הן פחות ישירות ולכן מהוות פחות סיכון להסלמה בלבנון עצמה, ובכל זאת משמשות כמסר לישראל על נחישותו של הארגון להמשיך להילחם בה.

מאותן סיבות בדיוק, ישראל לא תוכל בעצמה לעבור בשתיקה אם חיזבאללה יצליח לפגוע ביהודים או בישראלים בחו"ל. המשוואות בין ישראל לארגון הטרור נבנות שוב, כעת, וצה"ל יוכל להבהיר שהוא נוקט מדיניות של אפס סבלנות לניסיונות ההיזק של ארגון הטרור לנו, בארץ, בחו"ל או בכל מקום אחר.

בזירה המדינית צריכה ישראל להעביר מסר לממשלה בביירות שזו הזדמנות שאיש אינו יודע אם תחזור לתפוס שוב את ארגון הטרור כשהוא שרוי במבוכה, ללא מפקדיו הבכירים, וכשהוא מפגין

חולשה גדולה. את המסר הזה יש למסור ללבנונים באמצעות ארה"ב ומתווכות אחרות, ולוודא שנקודה ברורה אחת נקלטת בביירות: כדי להבטיח את שלומה של מדינת לבנון, היא חייבת לפעול נגד חיזבאללה עכשיו. אחרת, צה"ל יאלץ ליטול את העניינים לידיה גם במחיר של פגיעה בה.

פורסם במקור ראשון, בתאריך 23 בנובמבר, 2025.